

OVIDIU

PRIMA

Revista Literară Dobrogeană

APARE LUNAR

Redacția și Administrația: Str. DECEBAL 5

Director, PETRU VULCAN

Secretar de Redacție, N. VARONE

ABONAMENTUL

Un an în țară . . . Lei 6 Un an străinătate. Lei 10
 jum. an. „ „ „ Lei 3 Jum. an. „ „ Lei 5

UN NUMĂR 50 BANI

SUMARUL :

No 1.

Inimă de mamă (poezie) de I.N. Roman. —
 Intre Aur și Iubire (Nuvelă) de Petru
 Vulcan. — Munți și ape (poezie) de Ion N.
 Roman. — Vladimir Koroienko: Bătrânul
 clopotar tradusă de F. David. — Țiganii și
 Epurile (snoavă) de Șt. St. Tușescu. — Din
 Cordon de Const. Cihan. — Dorului (poezie)
 de Iulian Siniol. — O nuntă țigănească de
 N. Varone. — Iluminarea cu acetilină de
 Inginer Potârcă. — Lupul și Vulpea (Legendă)
 de Șt. St. Tușescu. — Istoria Epirului epo-
 ca veche de V. Diamandi. — Omagiu Redacția
 Spre știință. — Bibliografii. — Înștiințări.

CONSTANȚA

TIP. DIMITRIE NICOLAESCU
 1905.

Colaboratorii Revistei „OVIDIU”

Florian I. Becescu, Rădulescu-Niger, Dr. Al. Talăşescu, Nuşi Tuliu, G. Murnu, G. Tutoveanu, I. Duşcian, Capitan Popovici (Răsboeni) Dionisie Stoica, Opran Potărcă, D-na Nuşi P. Vulcan, D-na Ecaterina Dimonie, Leontin Iliescu, Niculescu-Varone, Iulian Siniol, Rencrt, Const. Cihan, Const. G. Brădeţeanu, Al. Raulescu, Dem. D. Stoenescu, N. Baţaria, P. Danielescu, Ion Constantinescu, I. Ghiţun, Cruţu Delasălişte, Şt. Tuţescu, Popescu-Turnu, V. Diamandi, Popescu-Dolj.

Spre ştiinţă

D-l Const. Brădeţeanu telegrafist din Vărcerova şi publicist ne a solicitat 7 abonamente erijând-se în susţinător al literaturii fără să ne achite până acum nici o centimă, deşi l'am rugat pentru a 10 oară să se descurce, căci am înţelege să-l servim gratuit pe d-sa, nu însă şi pe abonaţii d-sale pe cari trebuie să-i fi încasat.

Asemenea şi preotul Ion Ioanovici din Erchisea, care e responsabil pentru 5 abonamente în faţa lui D-zeu şi a noastră. Totuşi nu disperăm în ce priveşte buna credinţă a preotului.

Rugăm de asemenea pe publicistul şi colaboratorul nostru Cihan să serie celor 18 abonaţi recomandaţi pe garanţia d-sale din Burdujeni pe cari i-am deservit deja fără sa ne achite la rândul lor nici o centimă, să nu-l facă de ruşine, căci e trist să le dăm numele pe faţă

Abonamentul în cursul anului 1905 [al cincelea] de la apariţia lui «Ovidiu» începând cu acest număr, rugăm pe stimaţii noştri abonaţi, să bine voiască a ne trimite costul pe un an pentru buna regulă.

Bibliografii

A apărut:

25 de ani de luptă în chestiunea Macedoneană, care cuprinde articole de Dr. Leonte, G. Misail, I. C. Pappa.

Revista Idealistă pentru literatură, artă, ştiinţă şi sociologie în numărul ei pe Ianuarie conţine articole admirabile. Director M. G. Holban, Prim redactor N. Vaşchide.

Arhiva No. 2 din Februarie 1905, cu:

ILUSTRAȚIUNILE:

1. Mănăstirea Trei-Erarhi din Iași, înainte de restaurare, în anul 1845.
2. Turnul G. Iei din Iași restaurat în 1902.
3. Mănăstirea Goliei din Iași.
4. Biserica Trei-Erarhi, reedificată, în 1904.
5. Biserica S-tu Neculai Domnesc, rezidită în 1904.
6. Mănăstirea Bărboiu, în 1904.

SUMARUL:

Teodor T. Burada. Inceputul teatrului în Moldova
Tiberiu V. Crudu. Din sat dela noi (Crâmpeiu).
Romulo Sevastos. Istoricul văii Dunării.
C. Teodorescu. Fiori de primăvară (poezie).
G. Pascu. Romani. Românești. Roman

DĂRI DE SĂMĂ

Anna Konta-Kernbach de Ilie Ghibănescu.
N. A. Bopdan. Orașul Iași, odinioară și astăzi, schițe istorice, 1905 de A. D. Atanasie.

Din Transilvania. Cuvântarea d-lui Dr. A. de Vajda Voarod (Românii fr. și de suferință cu ungurii; considerațiuni istorice asupra românilor. păreriile distinșilor învățați și politicieni unguri în chestia naționalităților) de A. D. Atanasie.

Din Bucovina. Raportul anual al societății academice române „Junimea” din Cernăuți.

Din Macedonia Inceputul slujbei bisericești în limba română la Monastir.

Cărți și reviste.

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITERARA DOBROGEANA

Director fondator: PETRU VULCAN

Secretar de Redacție: N. VARONE.

Inimă de mamă

(din franțuzește)

*A fost un biet băiat odată
Nebun îndrăgostit de-o fată.
Ea nu-l iubea și-i zise: «Măne
«Vreau să-mi aduci să dau la câne
«Inima mamei tale». Shoară
Băiatul, mama și-o omoară,
Ii smulge inima, — și iar
La draga lui aleargă... Dar
Fugind, căzu și în țărână
Ii scapă inima din mână,
Și inima se prăvălea,
Și prăvălindu-se-i vorbea,
Și inima 'ntreba mereu:
«Nu te-ai lovit, copilul meu?»*

Ion N. Roman.

INTRE AUR ȘI IUBIRE

— NOVELA —

I

Intr-o Duminecă seara, d. Z... mare proprietar și alegător la colegiul I-iu fusese adus acasă — la oraș — într'un cupeu, de la moșia sa, Strâmba, lipsit de viață, ținut cu multă anevoință în pozițiunea naturală de moș Bucur, unul din credincioșii săi argați, care împreună cu vizitiul Gheorghe Gureși, avea de îndeplinit o sarcină pe cât de grea, pe atât de delicată: să ducă pe «bunul lor stăpân» mort până acasă și să mai poarte cu ei vestea ucigașe, ce putea avea efectul

trăsnetului, pentru văduva răposatului și fiică-sa.

Gheorghe lăsase caii mai domol, pentru că nu îndrăsnea să intre în oraș ziua namiază-mare.

Moș Bucur, cu mâinele cruciș pe piept, își ridica din când în când sprinceana din rostu-i și măsură cu adâncă jale, figura aceea rece, înainte căreia până eri era deprins să stea ca un soldat în front, silindu-se să pară mai drept și să nu prindă de veste «coconu» că el e pe cale de a se încovoia... el, Bucur, care, când intra în curte cu «șoimu» lui, simțeau împrejurimile.

Trei-zeci de ani — ce te socotești, măre Doamne, l'am slujit cu credință și omenie... Asta nu-i puțin... Și cum ținea la mine, ce grijă 'mi purta! Ah, ah, ah, vrăjmașule, nu te-ar mai înghiți pământul...! oftă moș Bucur din adâncul inimei, întorcându-și capul pentru cea din urmă oară, în dreptul comunei de unde porniseră cu faptul zilei.

Apoi își șterse cu mâneca cămășei ambele părți ale feței sale inundată de lacrimi amare, ce isvorau din ochii săi miloși fără a-i putea opri cursul.

Din depărtare, când Gheorghe zări luminile aprinse în oraș, făcu un semn din biciu cailor cari, simțind apropierea lor de grajd, se grăbeau de la sine, fără să mai fi fost nevoie de semnul dat de Gheorghe.

D. Z... căzuse victima răzbunării unui sătean, care îl asasinase mișelește pe la spate în pavilionul din curtea conacului, în momentul când își lua obișnuita cafea între orele 2 și 3 după prânz. Când d. Z... simțise printre coaste prima împunsătură, se întoarse spre ucigaș, se luptase cu el apărându-se cu cele din urmă puteri ce-i mai rămăneau, dar ne-având la el nici o

armă, fu repus pe loc după a treia lovitură dată în dreptul inimii.

Țăranul, după ce-și văzu victima lipsită de viață, se predete singur strejerilor primăriei, iar mai târziu, înaintea curții cu jurați se justificase, că a răzbunat un sat întreg, ce se judeca cu proprietarul lor, care prin influența sa le usurase un drept ce le aparținea din moși stră-moși.

Totuși această victimă fusese un excelent părinte, un spirit de elită, care lăsase văduvei și unicei sale fiice Aurora — o avere destul de însemnată.

Aurora, auzind hurele roatelor în curte, fu cea d'întâi, care se grăbi să primească pe tatăl ei.

Ce impresie ciudată nu-i făcu însă, când văzu deschizându-se ușa cupeului din partea opusă, iar din năuntru că se dă jos moș Bucur!

Atunci, deschizând ușa cea laltă și privind pe tatăl ei înfășurat în bundă întrebă :

— Doarme tata, moș Bucur ?...

Gheorghe, în acest moment, freca urechile cailor ; de altfel el căuta să evite întâlnirea privirilor «coconitei».

Era greu din cale afară să deschidă gura, să anunțe moartea stăpânului său, cu atât mai mult amănuntele ei tragice.

Voia ca sarcina această să o îndeplinească moș Bucur...

Acesta, la întrebarea Aurei, începu să-și dea cu pumnii în piept și un bocet lung, cum știa să bocească moș Bucur pe o ființă iubită, umplu spațiul din curte.

Glasul lui, fu ca timbrul unui clopot de aramă care începuse se tragă de moarte pe o așa vreme înaintată.

Ecoul acesta dureros străbătu ca un fulger la urechile d-nei Z...

Din pragul treptei celei de mai sus dansa n'auzea de cât bocetul lui moș Bucur și era nedumerită să știe ce se petrece acolo ?

Dar nesiguranta aceasta nu dură mult, căci ochii ei văzură ceva oribil la lumina felinarului de la scară.

Aurora, care la început nu și-a putut da seamă, că tatăl ei e asasinat, îl imbrățișe cu amândouă mâinile și crezându-l indispus, îl trăsese cu toată puterea iubirei sale de fiică, spre sine, dar nefiind în stare să supoarte greutatea cadavrului, se prăbuși cu mort cu tot lângă roatele cupeului.

Acum se vedeau bine pete mari de sânge închegat pe hainele și cămașa tatălui ei ; dar se mai distingeau și figura lividă și crispată de durerea celei din urmă împunsături simțită de d. Z...

Ca lovită de un trăsnet, sârmana d-na Z... se năpusti și dansa asupra grămezei uniforme, căci și Aurora acum părea că nu mai dă semne de viață.

Gheorghe, văzând cele ce se petreceau în apropierea lui, lăsă caii cu hamurile pe ei, să se îndrepte singuri spre grajd și veni să dea ajutor stăpânelor cari leșinase pe cadavrul iubitei lor ființe.

De altă parte și moș Bucur, văzând cum stau lucrurile, își luă seamă, că trebuie să fie mai tare.

Apucând de braț când pe una, când pe alta, le spunea, «fiți iutelepte, fiți inimoase, înaltele mele stăpâne!... Așa a fost să fie, maica mea Hristoase, să-l răpue vrășmașul, care și-o ispăși păcatul în ocnă, cât o fi...»

D-na Z... abia începuse să priceapă înțelesul cuvintelor de jale și încurajare ale moșului Bucur. Intr'un moment de resemnațiune sublimă, fără a mai căuta de la nimeni deslușiri amănunțite, își împreună mâinile, sărută fruntea rece a mortului, apoi făcu să se audă un lung, aiurit de jale, care înfioră pe cele două suflete de la țară.

«Uuuu... Alexandre, Alexandre, așa trebuia să te primesc în seara această».

Și de aci în colo păru că amuți înecând toate suspinele în piept, se sculă, făcu o cruce spre răsărit și ajutată de cei doi, suiră întâi mortul în casă, apoi luară pe Aurora, care părea pierdută pentru moment.

Prin ce împrejurare această veste sinistră se lăpse cu iuteala fulgerului în tot orașul ?

A... de sigur, moș Bucur fusese clopotul vestitor.

Rudele și amicii repausatului, cari auzise nenorocita veste — prin vecini, se grăbiseră se sosească în trăsuri, pentru a condolea în persoană pe mamă și fiică atât de crud lovite.

În dreptul porților mari a locuinței d-nei Z... staționau numeroase cupeuri și trăsuri deschise între 9 și 12 din noapte.

În dimineața zilei următoare, Aurora cernită la port și în suflet, telegrafiasc scurt despre moartea tatălui ei și lui Emil, unicul ei verișor, care studia la Paris.

Acesta s'a grăbit — să-i răspundă imediat telegrafic :

Paris

«Vestea sinistră m'a năucit. Nebun de durere, plâng cu voi. D-zeu să mă aibe în paza sa. Al tău văr».

Emil

Peste câte-va zile i-a scris o scrisoare lungă și duioasă, prima scrisoare ce i-o scria verișoarei sale din Paris, pe ale cărei rânduri se distingeau stropi de lacrimi, adânc impresionat de durerosul eveniment, și în scrisoare îi făcea cunoscut, că după terminarea examenului, se va înapoia în țară, căci tare dor «mi-i de tine dulce Aurora» îi scria el, dar legat de niște amintiri sfinte din trecut ce nu se vor șterge din amintirea mea, încheia Emil scrisoarea.

Printre cei sosiți spre a condolea familia Z... venise și avocatul Pleșoianu intim amic cu răposatul, un om în vârstă de 37 ani, cu o figură brunetă, a cărui avere se rădica la mai multe milioane.

Infățișarea îngerească a Aurorei, care suspina la căpătâiul părintelui ei, îl uimise.

Intr'adevăr. copila aceasta, care atinge al 17-lea an, al vârstei sale părea făcută numai spre a fi admirată de muritori. Culoarea ochilor ei mari rivaliza cu cea a unui cer limpede de mai pe albastrul căruia se resfrâng primele raze ale soarelui ; iar globii aceia minunați mai erau umbriți de niște pleoape ce-i perpetuau niște umbre așa de dulci, împrejurul cearcănelor !

Apoi gurița ei mărginită de niște buze în forma unui boboc de trandafir abia întredeschis, printre cari lăsa să se întrevadă două șiruri de mărgăritare.

Iar părul ce împodobește acest cap minunat, părea a-i forma o aureolă, ca a celor sfinte — ce se văd pictate de măstrie în galeriile de tablouri.

Ochii avocatului fură ca un aparat fotografic care i-o reproducuseră instantaneu în minte și n'a putut-o uita din seara aceia.

Câte-va cuvinte schimbate cu dânsa, atunci când urmele lacrimilor îi brăzdau fața inbojuroasă, îl impresionase așa de mult în cât, îi se păru că are înaintea lui un tip de bunătațe îngerească.

Cu toată silința ce și-o dădă d. Pleșoianu de a o îmbărbăta și prin cuvinte bine

chibzuite de a-i deschide perspectiva unui viitor strălucit pentru dânsa, totuși nici el nu s'a putut reține să nu lăcrimeze, când auzi glasul ei înecat în suspine:

— Era așa de bun, bietul tată, d-le Pleșoianu !

Cum a putut să fie un om așa de crud, ca să-l repue ?

Dar plânsul o podidi iarăși și amuți ca o marmoră.

— În amintirea nobilului d-v părinte și a ne-uitatului meu amic, vă rog d-șoară, liniștiți-vă, ați plâns destul, îi spunea dânsul, când din toate părțile nu se auzeau de săt suspine înăbușite și când lacrimile picurau din ochii tuturor, fără să fie în stare nimeni să găsească cuvinte pentru durerea această nemărginită.

D-na Z... stând lângă capul mortului, cu ochii fixați pe chipul ne-însuflețit, își frângea degetele într-o muțenie și obidă chinuitoare ; stropi arzători îi alunecau pe fața-i îndurerată. — Și părea cu totul sustrasă cu mintea și ne-știutoare de cele ce se petreceau în juru-i

Câte un suspin — ce i-se strecura fără voe din sbuciumatu-i piept, mai arăta că n'a încremenit încă de durere....

Un șfeșnic de-asupra căruia ardea o lumânare ca de un chilogram, fu adus de un paraclicer de la biserică și așezat lângă capul decedatului.

Vederea acestui simbol al morții inspiră fiori în asistență.

Greu a mai trecut noaptea asta de veghe D-zeule !

II

Intr'o asemenea împrejurare, avocatul Pleșoianu cunoscuse pe d-șoara Z... și lung din cale afară i s'a părut anul de doliu spre a-i cere mâna.

Moștenind de la părinții o avere imensă, care o îndoise printr'o înțeleaptă administrare și pe lângă aceasta, fiind și un politician cu multă trecere în partid, toate argumentele pledau pentru el, ca într'un viitor scurt îi este rezervat un portofoliu ministerial.

Cerând mâna Aurorei, el se pronunțase față de d-na Z... că comorile cu care natura a înzestrat pe fiică-sa, nu va fi în stare să le răscumpere cu tot aurul lui și că s'ar simți cel mai fericit muritor dacă va isbuti să câștige iubirea Aurorei,

în schimbul tuturor ce-și propusese în gând să facă pentru fericirea ei.

Cu alte cuvinte d. Pleșoianu iubia pe Aurora.

La auzul acestora d-na Z... mândră a se ști muma unei comori neprețuite, caci și alții îi repetase acest compliment, cu bucuria în suflet, de la moartea tragică a soțului ei, de prima oară zâmbi în ziua când s'a apropiat de Aurora, să-i vorbească de viitorul ei, și să-i destăinuiească convorbirea ce o avusese cu d. Pleșoianu.

Dar pe când se aștepta ca și fiică-sa să manifeste aceiași bucurie, tăcerea Aurorei o uimi.

— Cum ? Nu te bucură de loc această noutate ?

Aurora se mărgini să afirme cu jumătate gură :

— Bine mamă, cum zici tu așa să fie — cuvinte cari fură urmate de un suspin adânc, apoi adaogă :

— Nu crezi că e prea grabnic sosită ideea această spre a lua o hotărâre imediată ?

O sărută duos pe frunte și mângâind-o ia zis :

— Nu mă îndoiam eu de fata mea cea bună ; înțeleg pentru ce ți se pare lucru grăbit... Dar tocmai viitorul tău mă face să zăvoresc în inimă nenorocirea de acum un an.

Lui — trebuie să-i facă bine hotărârea noastră.

D-na Z... deși se sili să evite de a pronunța numele soțului ei de care lega tristețea ce se zăgrăvi pe fața Aurorei, odată cu comunicarea gândurilor sale, totuși ochii ei se îmbrobonară de lacrimi.

Hotărârea aceasta, în urma consimțământului Aurorei — smuls sub influența autorității materne, fu comunicată d-lui Pleșoianu, care văzându-se favorizat atât de mult de soartă, în timp de o lună nu se ocupă de cât cu preparativele logodnei.

Toate cadourile ce urma să le dea viitoarei sale soții și soacre, le comandase de la Paris ; rochi splendide, brățare, medalioane îmbibate cu pietre scumpe, cari valorau mai multe mii de lei, tablouri de ale celebrităților apusene, oglinzi, covoare scumpe, etc, trebuia să împodobească saloanele Aurorei.

D-na Z... făcuse lista invitațiilor pe care

i-o prezentă și Aurorei, ca nu cum-va să fi uitat pe cine-va.

Aurora examină numele celor ce urmau să fie invitați, dar când ajunse la numele lui Emil, căruia trebuia să i-se telegrafieze roși ca para focului și emoțiunea ce simți — era aproape să o tradeze înaintea mamei.

— Bine mamă, zise dânsa, voiu transcrie lista și voiu adăoga și eu vre-o persoană de mi voiu aminti.

S'a retras în camera ei și cu mâna tremurândă a luat un condeiu și o foaie de hârtie.

Era singură.

— Ce să mă fac D-zeule ! Să-l vestesc că mă logodesc ? Ah, dar el m'a iubit atât de mult ! Vestea i-ar face rău, l'ar birui... și n'ași primi nici odată să-mi creez o fericire printr'o asemenea jertfă... Sărmana mamă, dacă ar fi știut alaltăieri, pentru ce m'am întristat, pentru ce nu m'a bucurat de loc fericirea ce vrea să mi-o prepare, poate-că nu s'ar fi hotărât atât de repede... Oare fericire poate fi pentru o inimă, când o ființă își uită jurământul dat celui d'întâi iubit ? Ah, Emil, ce drag îmi ești tu, și totuși trebuie să te uit, să-mi închipuiesc că totul a fost un vis frumos...

Ochii-i se umeziră ; cu greu acum distingea obiectele din jurul ei — ca prin sită.

A deschis sertarul scrinului pe care avea grijă să-l ție tot-d auna închis și introducând mână ei mai în fund scoase un portret cabinet în cadrul căruia reeși figura clasică a lui Emil, simpatic, pe a cărui frunte se răsflăta inteligența ca o regină grațioasă.

Își șterse ochii ei frumoși și umezi să-l vadă mai bine, apoi apăsă buzele pe imaginea iubită, o lipi la sân, o mai sărută odată cu tot focul iubirii sale, și o așeză iar de unde o luase.

Mai mult amețită murmură : nu, nu, nu vroi ca eu să fiu aceea care să-ți anunțe o veste atât de dureroasă pentru tine, 'mi ar fi mai ușor să te pregătesc când te vei întoarce...

De aceea șterse pe Emil din rândul invitațiilor, cu atât mai ușor, cu cât el fiind așa departe, nu-și va putea aduce aminte de dânsul nimeni că nu-i presinte la logodnă.

Se gândi un moment dacă ar spune mami-sei de dorul cui se mistue și și noap-

tea...? Dar cum să-i spui? Își șopti... Mi-este văr... Lumea m'ar socoti o nelegiuță... Cine ar fi acela care să țină socoteală de legile inimei. Da... nimeni... Trebuie să mă logodesc, trebuie să închid ochii, să simt pierderea fericirii mele... Să mă deprind cu îndeplinirea datoriei... Iată ce am de făcut.

Inimă, tu astâmpără-ți vijelia, fii calmă: datoria înainte de toate.

III

La logodnă fu invitată numai lume aleasă: aristocrația orașului.

În seara aceea mulțimi de cupeuri și trăsurile elegante staționau în dreptul măreței clădiri a d-nei Z...

Un buchet minunat de camelii, pe care îl trimisese din vreme mirele, nu-i făcuse nici o impresie Aurorei, de și era admirat de d-soarele de onoare.

Frumusețea ei angelică, unită ca tristețea-i mistică și ne-înțeleasă de cei ce o înconjurau, o făceau și mai răpitoare.

De altfel, mamă-sa făcuse tot ce putuse să o predispuie la veselie, dar în zadar fuse ori-ce. Aurora rămânea pururi cu gândurile duse aiurea și la chemările unuia și altuia se vedea cum tresărea ca turburată dintr'un vis.

Trei preoți investmântați în odăjdii scumpe oficiale servicii divin, în urma căruia muzica dete semnalul primului vals. Mirele se apropia de Aurora cu zâmbetul nehotărât pe buze înclinându-se.

Aurora se supuse fără a îndrăzni să se uite în ochii lui Pleșoianu.

D-na Z... potrivindu-i trena, i-a șoptit să fie veselă, că nu o prinde bine tristețea asta. În urma lor, părechi, părechi de tineri se avântară ca într'un sbor ametitor prin salonul spațios.

Pe figura fie căruia se putea citi dorința arzătoare de a nu scăpa ocazia să danseze: cavalerii cu D-soarele

Cu ce drag mamele priveau la odraslele lor aprinse la față și sprijinite poetic pe brațul cavalerilor, cari își vedeau visurile pe cale de a fi îsbândite, purtându-le cu mult drag în vârtejul ametitor la ariile muzicii sublime.

Printre aristocrația orașului, multe zile logodna D-soarei Z... cu avocatul Pleșoianu fusese obiectul discuțiilor elogiase și de urări pentru tinăra păreche.

Singura notă discordantă în armonia

unui tot sublim o forma tristețea Aurorei, care fusese comentată de invitați în diferite sensuri după pătrunderea și aprecierea fie căruia.

Explicațiunile date de d-na Z... de a lega tristețea fiicei sale de amănuntele nenorocirii de acum un an — păreau nesuficiente de a forma convingerea fiilor curioase doritoare de a vâna tot deauna împrejurări și fapte senzaționale.

Dar a trecut și acest eveniment ca multe altele în așteptarea nunței Aurorei ce se hotărîse să aibă loc peste 3 luni.

Trei săptămâni în urma logodnei Aurorei într-o după prânză, pe când dânsa se găsea singură în salon și exersa la piano, sburând cu gândul cine știe unde... de odată se pomeni cu ușa salonului deschizându-se fără ca noul sosit să-și anunțe intrarea și pe pragul ei aparua acela al cărui portret îl ținea închis în sertar.

Dânsa, întorcând capul spre ușe, exclamă înfiorată:

— Emil!!

Apoi sărind grațios de pe scaun, îl privi cu oarecare sfială în ochi. Revederea aceasta o emoționă atât, în cât a început să tremure ca o trestie bătută de vânt.

— Auroro! strigă Emil precipitându-se spre locul unde rămăsese dânsa și luându-i mâinile tremurând într'ale sale, i le strângea cu toată căldura și iubirea ce i-a păstrat-o, iubire ce i se reflecta în ochi, în momentul când buzele-i tremurătoare atinseră fruntea-i arzândă.

Statură așa câte-va clipe fără a îndrăzni nici unul nici altul să întrerupă tăcerea. Dar Aurora, la gândul că Emil va fi aflat de logodna ei, simți un fior din creștet până în tălpi.

În gând dânsa mulțumi Cerului că mamă-sa lipsea de acasă, care, negreșit, ar fi adus vorba de fericitul eveniment al logodnei verișoarei lui Emil, pe care l'ar fi bucurat mult... firește, noutatea asta și-iar fi reproșat de ce nu s'a grăbit să sosească în țară spre a fi și el presinte etc..

Pe de altă parte era mulțumită de întâmplarea fericită ce o servi de minune în acest moment și anume: recorindu-și fața cu câte-va minute mai înainte, își uitase verigheta pe măsuta de lângă spălătorul ei.

Silindu-se să pară stăpână pe situație, întreabă :

— De mult ai sosit Emile ?

— Chiar acum Auroro. Ești întâia cu care am ținut să dau ochi sosind în țară.

— Îți mulțumesc Emile ; și zîmbetul ei alunecă prin cutele inimei lui Emil, cea ce-l făcu să se învelească.

Dănsul, ținând să nu întunece fericirea acestui moment, se mărgini să întrebe de sănătatea tușei sale fără să-i amintească de durerea ce ia pricinuit telegrama ei.

Aurora sună să vie fata de casă, să servească lui Emil dulceață, apoi luând loc pe canapea se așeză în fața lui.

— Mă mir, zise dânsa, de ce de vre-o câtă-va timp chipul teu mi se zugrăvea într'una în minte, mă simțeam neliniștită și însăși mama mi a observat eri schimbarea. Vezi ce uricios ești tu Emile, să nu mă anunți când vii, să te primesc la gară: nu e vorba, surprinze de aceste sunt plăcute, dar totuși era mai bine să-mi fi scris.

— Crezi în spiritism Auroro ?

— Da cred.

— Atunci mărturisesc același lucru se petrecea și cu mine ; de cum am plecat din Paris gândurile mele păreau că se întrec cu iuțea fulgerului, să ajungă mai repede aci, unde eu abia am putut sosi acum.

E ușor lucru să scrie cine-va două—trei rânduri, dar când dorul te frământă rău, te miri că mai poți răbda... Mersul trenului mi se părea așa de încet... Oh, numai acela care a gustat amărăciunea depărtării de ființe scumpe, poate aprecia starea sufletească a călătorului ce-i pe drum de a se apropia de locul natal.

Și—apoi dorul de a te vedea nu-mi dedea o clipă răgaz.

— Ți-a fost dor de mine ?..

— Oh, ce dor, ce dor... nu se poate spune...

Aurora cu ochii fixați într'un punct simți cu sângele îi coloră obraji...

— Și tu dar te gândești la mine ?..

— Cum să nu mă gândesc... răspunse dânsa trăsărind ca din visare.

— E vezi, afinitatea aceasta a gândurilor în spiritism se chiamă «telegrafia sufletelor».

La ultimile lui cuvinte, Aurora se opri o clipă la trecut și simți în piept cum

inima începu să-i bată cu o putere neobicinuită... pe când pe față avu o paloare trecătoare.

PETRU VULCAN.

MUNȚI ȘI APE...

Munți și ape, țări și neamuri
Între noi s'au pus vrășmașe,
Dar cu-atât mai mult aprins-au
Dragostea mea pătimașe.

Și s'au pus la mijloc anii.

Astăzi te-am uitat, firește:

Dragostea cu vremea scade
Când cu depărtarea crește.

ION N. ROMAN

VLADEMIR KOROLENKO

BATRÂNUL CLOPOTAR

Se stinseseră văpăile amugului și luna se înălțase peste pădurea deasă și bătrână.

Cătnul, ce se întindea de-alungul pârâiașului în mijlocul pădurei, se cutundase în una din acele semi-obscurități proprii nopților de primăvară. Cînd luna plutește visătoare după un strat de nori albi și subțirica vată scărmanată, cînd ceața ce se înalță treptat, întunecă și mai mult umbrele uriașe ale pădurilor și varsă întineric argintiu pe șesuri — totu'i tăcut, îngîndurat și trist !...

Contururile întunecate ale sărăcăcioase or căsuțe se desemnau vag pe fondul închis. Câte-o lumină licăria ici și colo și numai rar scîrția vre-o portiță, ori lătra vre-un ciine la lună.

Cînd și cînd, se desprindea din masa neagră a pădurei ce murmură lin, câte o siluetă singuratică și nelămurită, se auzia pasul unui cal, ori zgomotul roatelor vre unei căruțe.

Erau locuitorii celor câte-va căsuțe răzlețe din adîncul pădurei, ce se adunau la biserică spre a serba noaptea învierii.

*

Ferestrele bisericii, car se înălțau pe un dîmb, străluciau în plină lumină. Clopotnița veche, lungă și întunecată, se înălța tănoș către cerul albastru-închis.

De odată, scările ce duceau în sus la clopotniță, scârțiră — se urcă bătrînul clopotar Mihaici — și în curînd mica lui lăternă atârna în strîmta încăpere, ca o stea ce plutise liberă în univers.

Ii fuse greu bătrînului să urce scările. Picioarele nu mai vroiau să asculte și ochii nu mai vedeau de cît slab...

— E timp, e timp de odihnă; dar Dumnezeu tot nu mai trimite încă moartea... el și-a îngropat feciorii, nepoții, a condus la ultimul sălaș pe tineri ca și pe bătrîni și el tot mai trăește, trăește mereu... și-i greu!... De atâtea ori a serbat învierea, de atâtea ori a așteptat el aci în turn ora solemnă, de atâtea ori, că n'ar fi în stare să-și mai amintească de număr...

Bătrînul eși pe terasa turnului și se răsămă de balustradă.

Jos, în jurul bisericii, se întindea cimitirul satului; peste care crucile vechi își întindeau protector brațele lor negre. Câte un mesteacăn, încă fără frunze, sta plecat, ici și colo, ca un cuvios adîncit în rugăciune.

De colo, de jos, se înalță pînă la bătrînul, mirosul de muguri tineri și liniștea tristă a somnului de veci...

— Ce va fi cu el peste un an pe vremea asea?... Oare va sta tot aici sus pentru a deștepta cu glas metalic noaptea adîncită în semi-somn, sau va dormi colo jos într-un colț întunecos al cimitirului?... Numai Dumnezeu o știe — cît pentru el, e gata ori cînd; însă de data asta Dumnezeu tot îl mai învrednicește să poartă serba sfînta noapte...

Bătrînele buze șoptesc obișnuita formulă: „*Slavă Domnului*” și Mihaici ridică ochii în sus spre cerul ce strălucește de milioane de lumini mici și sclipitoare.

— Mihaici, hei, Mihaici! — se aude de jos o voce slabă și tremurîndă.

Bătrînul diacon își pune mîna streșină ochilor lăcrămâni și se uită în sus la clopotniță; dar nu nu-l zărește pe Mihaici.

— Ce vrei? Sunt aici — răspunde clopotarul, plecîndu-se afară din turu — nu mă vezi?

— Nu; nu e încă timp? Cum crezi? Amîndoi se uită la cer, pe care stelele se întrec în scînteiere.

Mihaici chibzuește o clipă:

— Nu, e încă prea de vreme. Eu știu bine timpul.

Și el îl știe în adevăr, nui trebuie cearșornic. Cerul și pămîntul și nouașul alb ce plutește a lene în eter și pădurea întunecoasă ce șoptește misterios și părăiașul ce murmură lin, toate, toate îi sunt cunoscute, îi sunt i rudite; nu de geaba și a trăit el toată v așa aici în mijlocul lor.

Și în minte îi revine trecutul îndepărtat. Își amintește de atunci cînd pentru prima oară s'a urcat cu tatăl său în turnul acesta.

— Ah, Doamne, e atît de atunci!... Atît amar de vreme!... Si totuși așa de puțin!... Par'că mai eri a fost!...

Se vede copil zburdalnic, cu plete de aur...

Ochii îi lucesc; vîntul — nu acela ce ridică praful de pe uliți, ci unul cu totul deosebit, care adie departe de pămînt, se joacă în pletele lui.

Jos, departe, de tot departe, furnică câți-va oameni mici, stau micile căsuțe ce formează cătunul, se așterne pădurea... și numai luminiișul, în care e așezat cătunul, pare uriaș, nețărnut...

— Si doar iată-l în toată mărimea — suride bătrînul privind în jos peste micul luminiiș — așa e și viața. În tinerțe o vezi fără margini, fără sfîrșit... și pe urmă... o vezi ca'n palmă toată, toată, de la început pînă la sfîrșit, colo jos în micul colț de cimitir... E timp de odihnă da, e timp!

Mihaici mai privește odată la stele, se ridică, își pune pălăria în cap și adună ștreangurile clopotelor.

Un minut mai tîrziu, se cutremură aerul noptatec de un sunet sonor; un al doilea, un al treilea, un al patrulea urmează, unul după altul, și în aerul molatec al nopții solemne se revărsă un potop de tonuri puternice, lungi, dulci, calde, tremurînde...

Clopotele amuțesc. În biserică s'a început slujba.

Cu ani înainte, se cobora și Mihaici, se pune la lingă ușă și se ruga și el și asculta și el cîntecele; dar astăzi el rămîne sus, căci astăzi e așa de ostenit!

Se pune pe bancă și pe cînd în aer mor ultimele vibrări ale clopotelor ce mai oscilează încetîșor, el se adîncește în gânduri.

— Despre ce?

Singur nu și-ar putea răspunde.

Slab luminează mica lăternă strîmta încăpere, lăsînd clopotele complet învăluite în întuneric. De jos din biserică, se aude

cântec înăbușit cu acorduri îndepărtate dintr-o vioră cu surdină, iar vântul mișcă, fluierând încet, streangurile ce atârnă de limbele de fer ale clopotelor.

Bătrânul își lăsa pe piept capul, în care clocotesc zeci de gânduri și se perindă tablouri fără număr.

— Cântă imnul—gândește bătrânul și se vede pe el însuși în biserică. De la cor privesc în jos ochi trumoși și blânzi. de copii Bătrânul preot, răposatul părinte Naum, încheie ruga cu glas tremurând. Sute de capete se pleacă, cum se pleacă de vânt spicile coapte — și se înalță iar.... Toți se crucească.... Is numai fețe cunoscute: colo, obrazul sever al tatălui; colo, fratele cel mai mare, ce suspină adânc; și colo el singur, în floarea tinereții și a puterii, plin de speranță într-un viitor, într-o viață fericită...

— Unde, unde e fericirea?... Muncă supra omenească, griji și suferință de apururi!... Unde e fericirea? Soarta rea sapă creșuri adânci în fruntea tânără, netedă și senină, încovoie spetele, învață a suspina ca fratele cel mai mare....

«Dar col, la stânga, printre țărance, ținând capul plecat cu smerenie, stă fata lui.... Era o femeie, cum rar se găsesc... fie-i țărana ușoară!... Si mult tare mult a suferit, dăguța!... Nevoia și munca și suferința, distrug pe femeia cea mai frumoasă; lucirea vie a ochilor se stinge și o expresie de teamă continuă, perpetu tremur pentru noi și neașteptate lovituri ale soartei dușmane. Ia locul fragedei și tinerei frumuseți... Da unde e fericirea, unde?... Le rămăsese, din toți copiii, numai unul, un fiu: speranța, bucuria lor; dar și pe acesta l-a pierdut nedreptatea oamenilor!...

«Da, iată-l colo, bogătaşul păcătos! Cum se pleacă de cucernic până la pământ, crezând că prin asta se va spăla de lacrimile orfanilor! Umilit cade în genunchi și își lovește fruntea de pământ!... Însă în inima lui Mihaici, tână și fulgeră, și sfinții de pe pereți privesc încruntați în jos la suferințele și nedreptatea omenească....

«Toate astea au trecut, au zburat, a apus, is departe în urma lui... Azi, toată lumea se mărginește pentru el în acest turn strâmt, unde vântul urlă în întuneric și se joacă cu streangurile clopotelor. — «Domnul vă va judeca!» — șoptește bătrânul și un șiroi de lacrimi se revărsă încet peste obraji scoțelți.

— Mihaici, hei, Mihaici! Cei cu tine, ai adormit? — răsună o voce de jos.

— Ce?! — strigă bătrânul îngrozit, sărind iute în picioare — Doamne, doar n'oi fi adormit! Asta ar fi întâia oră!

Și cu mâna sigură adună repede streangurile

Jos, aproape ca furnicele, se mișcă mulțimea de credincioși. Steagurile aurite ale bisericii, tremură molcom în aer. Inconjurul bisericii s'a sfârșit, și la Mihaici sus ajunge strigătul plin de bucurie:

— Hristos a înviat!

Si strigătul acesta înecă sufletul bătrânului într-un val de mișcătoare veselie. Ii se pare că făclile de ceară lăcesc mai viu, că mulțimea se agită mai puternic, că steagurile tremură mai vesel și că vântul prinde pe largile sale aripi valurile de tonuri, de le duce sus, sus....

Nici-odată în viața lui, bătrânul Mihaici n'a mai sunat așa ca acum.

Părea că inima bătrână și supra-plină de viață, metalului mort, și tonurile iubilău, cântău, râdeau, plângeau și se înalțău tot mai sus, până departe la cerul înstelat... Si stelele luciau și scilipeau tot mai luminos și sunetele tremurau și se înalțău și se coborau duioase și alintătoare, iar pe pământ..

Basul cel mare răsună și striga cu voce puternică, sălbatecă, de se cutremura cerul și pământul!

— Hristos a înviat!

Și doi tenori, înflorați de ritmicile bătăi ale limbilor de fer, își adăugau vocile lor bucurioase și armonioase:

— Hristos a înviat!

Și doi soprani mienți, ca sub puterea fricii de a nu rămânea în urmă, se amestecau printre cei mari și cântau cu glas subțire, dulce și vesel, ca niște copilași naivi:

— Hristos a înviat!

I se părea că vechia clopotniță tremură și se clatină și că vântul ce răcorea fața bătrânului clopotar, își întindea uriașele aripi și acompania încetșor:

— Hristos a înviat!

Și bătrânul uită de toate grijile și greutatea unei vieți, cese scursese între părății acestui turn strâmt și întunecat; uită că e singur pe lume, ca un copac bătrân lovit de trăsnet... El asculta dus tonurile, ce cântau și suspinau, se ridicau la cerul mândru și se coborau iar spre pământ și i se părea că e iarăși inconjurat de fii și de nepoți și

că glasurile lor se uniau în cer și-i cântau de fericire și bucurie, a căror amețitoare dulceață el n'a cunoscut-o, n'a gustat-o nici-odată!....

Bătrânul trăgea de streanguri, pe obraji îi curgeau boabe mari de lacrimi și inima îi bătea neobișnuit de iute sub puterea fericirii iluzorii!....

*

Jos, lumea asculta atentă și 'și șoptea, că nici-odată bătrânul Mihaici n'a mai tras așa de minunat ca acum, clopotele.

De odată clopotul cel mare scoase un vaier lung, discordant, dureros, desnădăduit și amuți. Celelalte glasuri, interioare, tăcură și ele, ca și cum ar fi vrut să asculte nota tristă ce tremură, plânse, suspină și se stinse.

Bătrânul recăzu fără putere pe b. ncă, pe când donă ultime lacrimi îi se rostogoliră pe obraji cuprinși de înghețul morții.

Încă o inimă zdrobită, un suflet zbuciumat, și-a găsit eterna pace, ce așa de mult o dorea!

Trad. F. DAVID - Bacău.

Iassi Martie 1904.

Tiganii și Epurile

(Scrie-vă)

Un țigan avea o ciurdă de puza-dei... și-i creștea și el cum da Dumnezeulea... Da norocul lor nu doarme... odată Ganciu prinse un epure.

Își tot bătea țiganul capul cum să facă să-i împace pe toți dănciucii... căci erau o spuză și nu le ajunge epurile. Să vorbește țiganul cu țiganka să taie mărtanul, singura avere după sufletul lor, numai să nu'i mai audă văicărindu-se de foame. Zis și făcut. Gătesc ei pe mărtanul ca și pe epure, îi pun pe amândoi în două frigări și-i așează la foc. Se frig ei bine, se rumenesc... de le lăsaus gura apă baragladiniilor... La masă alde Stanciu bagă de seamă că coada epurului lor e prea mare, se mânie și zic:

«Teteo mo... șoșoi n'ai codoi; moțoi ai codoi, iacă nu-l mănecăm nici noi.»

Țiganul necăjit foc că rămăsese fără mărtan și cu dăncii flămânzi, ia frigarea și unde cărpește una Stanciului de-i înverzise ochii și s'a dus schilălăind... și dus e și pînă astăzi.

Șt. Șt. Tuțescu.

Din Cordon

O căruță huruia aci mai încet, aici mai tare în profunditatea zoriizilei, după cum șoseaua pe unele locuri, era mai netedă sau așternută nu de mult timp cu prund imprăștiat din grămezile de pe margini.

Doi cai la oiște și unul la vargă, tustrei peperniciți! trăgeau din rășputeri sbătându-li-se pânțele de marea oboseală, făcând un joc încrucișat din picioarele lor subțiri, poticnitoare câte-odată! Coastele reapăreau mai pronunțate, una câte una, pe când din rânile vii de pe capetele soldurilor scoase în afară, ca două colțuri de stâncă, provenite din cauza rosăturilor hamurilor de frânghie, șiruia sângele deschis, prelins mai la vale pe culoarea părului și încheșat.

Cum ajungeau la un mic dâmb sau sușul unui deal, hăturile îi smuceau din gură într-o parte și alta; iar suvița bieiului lăsa dungi subțiri, vizibile, pe trupul chinuit al prăpăditelor animale, ce de durere în răstimpuri le tremurau brusc corpul peste tot, dând mereu din cap ca și cum în judecarea lor ar fi făcut mîrginita comparare: deosebirea vieții a cailor harabagiști cu a celor cari cărau povara numai a stăpânilor lor.

Ochii le plângeau!...

Și cu toate astea nu se puteau jelui aceluia, care neîncetat cu voace groasă înasprită le striga:

«Dă-Nă! Vio!... Vio!...»

Un evreu îi mîna; chistruit la față, ciolănos, barba încălțită, niște perciuni roșcovani ce fluturau în profil la adierea vîntului, isvorâți de sub cozorocul pălăriei fără nici o culoare.

Avea tipul obicinuit, întâlnit pretutindeni: — Imbrăcat prost, surtucul prea larg, pantalonii peteciți, ciobotele de iuft, mari, pe cari se depuse praful în abundență, făcându-le prea roșietice; gura-i plină, mesteca îmbucătura ruptă din sfertul de pâine, ținut subțioară la un loc cu câte-va măsline întovărășite de-o indispensabilă ceapă.

De la o vreme se întorcea la cei din căruță, spunându-le câte-o minciună sau ascultând ceva din cele ce istoriseau drumetii mirându-se:

«Ci spui... zău... chichi !...»

Soarele încă nu răsărise; toată noaptea pe drum și mai aveau mult până la localitatea așteptată.

Colbul în urma roților se ridica în sus întocmai ca vâlul de durere ce rămânea rupt din setele acelora, cari cu privirea lungă, ațintită câteva secunde, căutau să cuprindă spațiul atractiv și armonios; să-l străbată mai adânc cu închipuirea.

Se tot uitau peste capetele dealurilor înțacolo la orizont...

până unde cerul atingea pământul și de la această linie mai era mult, foarte mult, la locul de unde plecase, străbătut o parte cu «fugul»*).

Pe cele două drăghini ale căruței, de o parte și de alta, așezată câte-o sândură în formă de laiță, spate în spate, cu picioarele în afară de coș, stăteau aceste figuri îngădurate, întrevăzându-se în ele desnădejdea, durerea impresiei mărită din clipă, în clipită, de la scena «bunului rămas». Căci în fiecare colț de inimă, tresărire de sentiment sau svăcnitură de temple, era un gând mai adânc, mai pătrunzător după icoana fețelor.

Bătrânii cu capetele în jos, priveau aiurit, clipeau rar ca o vorbă adâncă; picăturile de lacrimi și ele, rar cădeau pe sânuirile deschiate, înegrîte de arșiți și vânturi!

Judecau: Pentru ce se pornise ei?!

Să muncească o vară cu sudori, cum dădea Dumnezeu, pentru a putea strânge la reîntorcere o sumă mică de «coroane» sunătoare în chimir, de oarece nici cât îi se cuvea, nu primeau, par că socoteala lor băbească se potrivea cu cea de la curte! Și mai cu samă îi ardea pojarul că lăsase în urmă odorii mititei de

tătă sau tovarășe de viață, ce nu-i puteau însoți acum, din cauza slăbirilor bătrânești. Și cum îi omul... cum îi gândul lui, când mângâierea cea mai de aproape, nu o poate avea lângă dânsul, în ocrotire la urma urmei la ce mai muncește cineva și-și strădănuște sănătatea?!

Pe la anumite locuri poposea convoiul format din băeți și fete de la 12 ani în sus cu mame și tați îngândurați.

Printre ei, unii plini de viață, cărora li se vedea prin măneca cămășei brațele vânoase, doi câte doi, rupându-și mușchii, că le păreau cei de la șira spinărei, tremurându-le pletele lungi, negre, unse și lucioase; pe când câte un copilăș drăguț, încins cu o curelușă, le întindeau pălăria căzută în scuturătura de pe cap, prinsă la cordică în partea stângă siminoc și năgară.

Fluerau cântece duioase din frunze și gură; alții culegeau flori de câmp acoperite cu rouă; de-o parte lângă o margină, un grup înghița mămăliga rece cu brânză deși producea o poftă nedescrisă. Apă rece adusă de la șipotul de pe coastă; fetele se întreceau săltându-le sânuirile tari, zămbitoare, atractive. Fustele curgeau pe șolduri, de o palmă de la margina ciobotelor cu capse galbene, se vedeau fluerele goale, roșietice ademinitoare...

Conversau des, comunicativ; apoi fiecare se abura în căruță, caii porneau... și rămăneau tăcuți, gânditori ca mai înainte.

Lung drum!..

În sfârșit ajunse în fața ratușului; o clădire veche, pereții cenușii, la colțuri zidul așchiat, roș ca o rană două uși mari, bisericesti, date în lături sprijinite cu lespezi de piatră. În mijlocul satului avea înfățișarea unei catedrale... «de băuturi»!...

Câți-va Români din acei cari îi găsești și în zilele de lucru la cărciumă din fața stăteau rezemați cu coatele în bete, căciulile date pe cîafă respicau din gură vorbe scoase cu cărligul. Cu gest bun, compătimitor, se uitau la căruța cu «cordunenii», care se opri drept lângă felinar

Caii erau numai o spumă.

Drumetii se pogorâră jos, înșfăcând care mai în grabă sape, coase, greble, ciauie, cofe, toată bejania posedată.

În furnicarul lucrătorilor, proprietarilor

*). Treu.

robilor, care făcea comerț din ignoranța acestora, jefuindu-le drepturile! până și ultima considerațiune umană că sunt oameni! Voios că ei sosiră la timp, scoase din buzunarul antereului lung, de satin lustruit, o pungă asemănătoare celei cu 30 arginți, și le împrăstie câți-va bani ademenători de fie-care. Intrați mu rog în crăsmă! Beți chite iun busumac, mai prindeți la putere; vi duc iu pi urmi la buier!, îi desmerda pe spate, dând repede din degete.

Intrară hemeciți, înlăuntru, în jurul meselor lungi, murdare, ude aproape în-continuu. Tejgheaua înconjurată iar diferite mâni vârate prin ostrețe, întindeau monede să li se deie sângeapuri de rachiu, litre de pâine!

Nici cărciumarul pe lângă ajutorul cărciumăresei cu gura lungă, înțepată, nu mai putea dovedi.

Voci multe!

Lichidul, alinător durerilor, curgea prin palicele verzui. De după cap unii prinși moțâiau cu nasul pe lângă garafă și întinzând buzele cu foc, se sărutau, oftând adânc și cântând:

«Toată vara m'a varat
«Sub un căturaș de fag;
Cu puica necununat
Măncam carne de nioară
Și beam apă din izvoară..

Glasul fluierului pe unii îi făcea să plângă... alții tolăniți pe jos...

Femei din sat, în prag, cu copilași în brațe priveau la dansii—era sară!..

Cu toții lăsară lucrul, mașina de la trier șuera lung, ascuțit.

Două girezi mari, de paie de o parte și de alta a batozei; șarabanele încărcate cu țuhali, cu pâine albă, înaintau ca o caravană, pe drumul îngust printre lanuri până la curte, din fața hambarelor. De atâta greutate osiile scârțiau.

La otac chelarul cu ochii în 4 împărțea tainul.

Focul radea întruna, alintând cu flăcările roșii obrazul smolit al ceanului, ce sta fudul atârnat din creștetul piramidei, formată din trei nuele înfipte la bază în pământ; din el săreau stropii de cir! Din limbile de pară furișate mai sus se desprindea câte-o scântie leneșă, dusă cu fumul aburii, diafan. Cei mai tineri

așteptau cu nerăbdare răsturnarea mămăligei.

Paserile se încrucișau din zbor, unde atingeau ogoarele; cerul ogindă albastră hipnozitoare de visuri...

Pădurea pe coastă cu umbra ei, cântecul, farmecul foșnetului de stejari, chema pe toată lumea găsită pe aici să intre înlăuntru, să asculte nu mult, taina frunzei și apoi să vadă frumuseța.

Insera din ce în ce!..

Vacile se întorceau alene, sătule, de la pășune; tălăngile sunau armonios împreună cu chemarea maternă după viței.

Câtă muzică și farmec, cine ascultă!..

Se simția liniște...

Fășăitul sborului de lilieci dădea impresia unei înopțări de vară!

(va urma)

Const. Cihan

DORULUI

*Eu te cert să fii cuminte
Dorule, să iei aminte
Că sărutu-ți e febrinte:
Dorule, ucișător!
Și tăria mea se duce
Jalnic, să-și găsească-o cruce:
O crei tu, dorule, să mor?*

*Chipul fetei-i tămăioară,
Drag e, drag, că se 'nfioară
Inima de-așa comoară:
Inima e un fior?
Dar la fată nu străbate
Dorul, care'n pieptu-mi bate,
Tu rămâi numai un dor!*

*Umedă, catifelată,
Îi e gura 'nvăpăiată
Și-i de zămbet resfătată,
Știu eu, cum să nu știu eu?
Dar în gândul fetei-zâne
Dorul meu străin rămâne
Tu rămâi un dor mereu!*

*Ochii! dulcii ochi, șireții!
Ei sunt zarea dimineții,
Măreția frumuseții,
Ei ar ispiți și-un zeu!*

*Dar ei nu pot înțelege
Care d-ze e'n pieptu-mi lege
Dor ești, dor rămâi mereu!*

*Dor rămâi! Nu știu tu scris:
Unui vis, când sfânt e visul?
Nu-i menit lui paradisul,
Ci al vijeliei nor.
Dorule, ah! fii cuminte!
Nu vezi visul că te minte?
Dor ești, vei muri tot dor!*

Julian Siniol

O nuntă țigănească

Ninge. Straturi de ninsoare mărunță și deasă s'așterne rând pe rând, învăluind natura par-că e'un cearceaf enorm de-a cărui albeață ideală te dor ochii.

Pe sosea, zăpada nu se prinde de loc, cum cade, se topește în noroiul apos ce trece de glesne.

Depart, pe sosea, vine spre oraș o căruță trasă de patru cai jigăriți.

Tipetele celor din căruță — cari sunt mulți — se cunosc că sunt ale unor oameni cari sunt asupra chefului.

S'apropie. E o nuntă țigănească.

Bărbați, femei, copii, toți cu chef, stau îngrămădiți în căruța mică ca sardelele în cutie...

Un lungan slab cu mustața neagră și subțire stă în față în picioare: mână caii. Alături de el, o țigancă bătrână — mama mirelui — stă tot în picioare cu mâna în sus și chiuie din răspuțeri și din când în când sare n sus ca capra după tactul cobzei.

Orchestra e compusă din niște lăutari de contrabandă — tot țigani — unii cu scripea, alții cu cobza stau dindărătul căruței cu picioarele bălăngănind în aer și îi trag de foc din instrumentele lor odorogite.

Mai tare se aude cobza cu chiotele celorlalți cari strigă: zi-mă! zi-mă!...

Mireasa — o tânără ochesică și dragută — stă pe o saltea de paie în mijlocul căruței alături de maică-sa — o țigancă urâtă, bătrână și la față ca fundul ceanului — tat-său, e un bătrân albit de griji și vre muri; el stă mai gânditor...

Ce contrast e între fața *harămie* a țiganului și părul lui alb frumos și mătăsos! Și ce albi e dinții lui...

Pe lângă ei, un țigan mai tânăr, ține un brad verde, în vârful căruia fâlăie în vânt o basma popească și niște panglicuțe de toate culorile...

Ginerele stă pe o latură a căruței cu piciorul afară îmbrăcat cu un cojoc nou și pe deasupra o scurteică verde... Din când în când întoarce capul spre mireasă și râde...

Alți țigani stau în căruțe cari cum au apucat, cântă, chiuie, cinstindu-se mereu din trei plosce cu vin cari trec din mână în mână...

Intră în oraș.

„Cum trec de barieră, lăutarii zie mai cu inimă și chiotele nuntașilor devin mai dese și mai puternice...”

Se opresc în dreptul unei cărciumi.

Doi țigani, înaintați în vârstă, sar din căruță și intră în cărciumă să-și umple ploscele cu vin...

Ce grup original!

Câtă fericire nu exprimă chiotele, veselie și fetele lor!...

Fericit să fie oare acest popor nomad, acești oameni cari în totdeauna mulțumiți cu puținul ce-l are, trăiește sub cerul liber, veșnic pribegind din țară în țară?...

Și adevărat să fie oare că țiganii sunt sau pot să fie fericiti?

Bucuria ce se oglindea în ochii lor expresivi, par-că mai înveseleau pe trecători...

Ce slabi și prăpădiți sunt caii lor — slabi de înnumeri coastele!

Acum ciuleau și ei urechile par-că bucurau că li-s stăpânii mulțumiți; și în ziua aceea, poate, mâncaseră și ei mai bine...

„Es din cărsmă; cei cu vinul ajung la căruță; trag cu toții câte-o dușcă de vin; umplu lulele cu tutun, le aprind și așa pornesc înainte veseli cum veniseră...”

Ce le pasă!

Casa lor e pretutindeni; unde vor cădea obosiți, acolo le este așternutul lor...

Căruța se depărtează pe sosea...

Abia se mai zărește, apoi dispar la cotitură odată cu cântecele și chiotele lor.

Pe urma lor e liniște și zăpada cade încet topindu-se în noroiul de pe sosea...

Ce ziceți, nu e destul de originală nuna țigănească?

Decembrie 1904.

N. VARONE

Iluminarea cu acetilină

de Inginer Potârcă

Iluminatul este, pentru prezent, una dintre chestiunile cele mai importante, atât în interesul public, cât și în interesul privat.

Stim, că necesitățile traiului sporesc neconținut cu progresul omenesc și că condițiunile, de care aceste necesități trebuie îngădite, pentru ca, atât în domeniul casnic cât și în domeniul public, să se satisfacă în modul cel mai economic și cel mai complet, sunt numeroase azi și vor fi și mai numeroase mâine, de oare ce progresul, ca și timpul, sunt mereu înainte.

Acest mers înainte impune omului sfurtări din ce în ce mai mari, pentru rezolvarea tuturor chestiunilor de interes vital.

Chestiunea iluminatului public și privat este incontestabil o chestiune de interes vital și, ca atare, reclamă sfurtări continue, pentru îmbunătățirea treptată a sistemului de adaptat, până se va ajunge la unul care să satisfacă cât mai complet cerințelor prezentului.

Sistemul de iluminat a plecat de la *opașul primitiv* și a evoluat, trecând prin: *lumânarea de ceară de albine*, *lumânarea de sen*, *lumânarea de stearină*, *gazul aerian sau gazul de iluminat*, *electricitatea*, *petroleul rafinat* și a ajuns în prezent la *acetilina*.

Dintre toate sistemele enumerate aici cel mai perfect ar fi *sistemul iluminării cu electricitate*.

Până acum însă, iluminarea cu electricitate nu poate fi de o întrebuințare lesnicioasă, producția ei în cantități mici fiind prea scumpă.

Electricitatea, așa dar, nu-i la îndemână ori-cui, în ori-ce loc, ci numai acolo unde se pot face instalațiuni pentru producerea ei.

Iluminarea de crașe, uzine, fabrici,

teatre, etc. cari pot suporta cheltuielile de instalațiuni, a început a fi acaparate de electricitate, ale cărei avantaje față de alte sisteme sunt incalculabile.

Pe acest teren cucerirea electricității pare a fi asigurată, în toată latitudinea pentru viitor.

Acolo însă unde, pentru motive de cost, nu se poate lumina cu electricitate, *acetilina*, prin lumina ei apropiată de a electricității și prin posibilitatea de a o avea fie-care individ, în mod economic, pentru sine, vine să desloce celelalte sisteme de iluminat, față de cari presintă și ea avantaje foarte mari.

Descoperirea acetilenei și proprietățile ei. Inventatorul lămpii de siguranță pentru mineri, chimistul Davy, care prin ajutorul Electrochimiei, ce-i creațiunea sa, descoperise deja Potasiul și Sodiuul de la 1807 și calciul de la 1808 cerea în 1836 să descompună cu ajutorul hidrogenului produsul *acetilura de potasiu* (C_2K_2) pe care-l obținuse în timpul preparării potasiului și reuși a descoperi în produsul de descompunere gazul luminător, *acetilena* (C_2H_2). S'a observat, studiindu-l mai întâi ca proprietăți fizice, că se produce mai în toate arderile incomplete de materii organice.

Cum încă de la 1785 se fabricase de către inginerul francez Philippe Lebon, gazul de iluminat și la 1792 inginerul englez Murdoch indicase procedeul practic pentru iluminarea fabricilor cu acest gaz, și cum acest gaz era un produs organic, s'a ajuns la concluzia că, și prin combustionea incompletă a acestui gaz s'ar putea prepara acetilena.

Pentru aceasta, într-o lămpă specială, s'a făcut să ardă în mod necomplet gaz de iluminat, dispunând ca produsele combustiei să treacă printr'un vas, conținând o soluție de clorură cuproasă disolvată în amoniac; de oare ce se presupunea, că acetilena, ca derivat al etilenei era o hidrocarbură cu legătură triplă între doi atomi de carbune $C \equiv C$ și, ca atare că ar avea proprietatea de a se combina cu unele săruri, fiind absorbită de ele și dând produși solizi, cari apoi tratați cu acid clorhidric (HCl) redau hidrocarburele curate.

În adevăr acetilena, ce se află în pro-

dusele combustiei, trecând prin vasul cu clorură cuproasă și amoniac, a fost reținută de clorura cuproasă cu care a format oxacetilura de cupru, corp solid de culoare roșie.

Oxacetilura s'a spălat apoi cu apă și introdus într-un balon cu acid clorhidric (HCl) și încălzind s'a recăstătigat acetilena.

De la aceste experiențe și până la 1848, acest gaz prețios a fost lăsat în părăsire și nimeni nu s'a mai ocupat de el.

La 1848 Berthelot, cel mai mare chimist al Franței și unul dintre cei mai mari chimiști ai timpului de față, creatorul *Sintesei organice* și părintele *Termochimiei*, încercă prima sintesă directă în chimia organică, căutând, prin recombinarea elementelor Hidrogen (H) și carbon (C), să redea compusul acetilena (C_2H_2).

Pentru aceasta Berthelot a luat un balon de sticlă, prevăzut la ambele capete cu dopuri străbătute fie-care de câte un baston de cărbune și un tub de sticlă.

Fie-care cărbune era pus în contact cu polul unei pile electrice iar tuburile de sticlă, unul cu un vas din care se trimetea hidrogenul (H) în balon, iar celălalt cu un alt vas cu clorură cuproasă (Cu, Cl_2) disolvată în amoniac, pentru a culege acetilena formată.

A introdus hidrogen în balon, făcând în același timp să treacă curentul electric prin cele două bastoane de cărbune.

Aranjând distanța dintre capetele lor balon așa, ca să ia naștere, prin scântei, un arc electric (datorit, precum se știe, consumațiunii unuia dintre cărbuni și ridicării particulelor târate de curent la temperatura de a le face incandescente), Hidrogenul și carbonul sub excesiva căldură a arcului s'a combinat, formând acetilena care a trecut la vasul cu soluția de clorură cuproasă și amoniac și a fost reținut de soluția cuproasă, de care s'a separat apoi prin acid clorhidric.

Pitești 26/2 1905

(va urma)

Lupul și Vulpea

(Legendă)

Ci-că Dumnezeu când a fost să hotărască ce să dea tuturor fiarelor să mănânce... s'au strâns toate la el. Dăruiește D-zeu fie căreia ce

să mănânce. Mai la urmă hăit vine și lupul... ștealap... ștealap... D-zeu îi dăruiește să mănânce o lighioană de o oca și jumătate. S'a dus și a mâncat iapa și cărlana. Pleacă apoi îndărăt la D-zeu care cum îl vede îl întreabă ce a mâncat. El îi răspunde c'a mâncat iapa o oca de carne și cărlana o jumătate.

D-zeu, atunci i-a zis: «Lup să fii, cât oi fi și să nu fii sătul până n'oi mânca pământ scos de cârțițe din mușuroaie.»

De-aia, ci-că lupii mănâncă pământ de să satură.

După ce a plecat lupul de la D-zeu s'a întâlnit în capul satului cu Vulpea și-a întrebat-o:

— De unde vii surată vulpe?

— Di colo din crâng.

— Și unde ai fost?

— Iacă în satul ăla de colo, de mi-am botezat un fin

— Da cum i-ai pus numele? întrebă lupul.

— Lins, prelins cu fundu 'n sus.

— Da ce a fost aia surată vulpe? întrebă năbădăul de lup.

— Uleiul unui stup, răspunde ea.

Șt. St. Tuțescu

ISTORIA EPIRULUI

VECHEA EPOCA

Perioada Prehistorică

Primi locuitori ai Epirului fură Pelasgii. Ei dederă naștere atâtor provincii independente și automone intitulându-se după numele șefilor ce le guvernau: Chaon, după guvernatorul lor Chaonos; Molossia după Molon; Athamania după Athaman și atâtea altele. Insuși Strabon (1) zice astfel asupra popoarelor indigene din Epir:

«Mulți autori califică de altmintrelea ca Pelasgice, chiar populațiunile» Epi-

1). Strabon. Geographie. I cart. 5 parag.

«rului spre a însemna mai bine că dominațiunea Pelasgiilor se întinse asupra acestei întregi țări.

«S'a întâmplat pe lângă acestea că denumirea de Pelasgi atribuită în principiu la diferiți Eroi individualmente s'a transportat cu timpul de la Eroi la țara, iar mai târziu exploatărilor».

Populațiunea primitivă a Epirului, ca și acelor-lalte ținuturi este obscură și fabuloasă de oare ce autori vechi s'au mulțumit numai să menționeze sus zisele triburi și șefii lor fără să ne probeze cu exactitudine epoca când aceste locuri au fost locuite și cum traiau aceste popoare adică descrierea lor socială și fiindcă până acum nefăcându-se serioase cercetări arheologice și paleontologice spre a ști dacă aceste locuri conțin urme de industria omului preistoric, de acea nu pot sustine cu siguranță existența omului preistoric în aceste locuri, cred însă și sunt convins că dacă vre-o dată se vor face săpături se vor găsi rămășițe paleontologice. Epiroți erau în acea epocă foarte ignoranți și simpli. Pausanias zice că nu știau usagiul sărcii.

Bine înțeles că erau în epoca de piatră, fiindcă acum știm că mai toate popoarele vechi au trecut prin stări deosebite intitulare în Istorie: Epoca de piatră, Epoca de bronz, Epoca de fer. Dar noi nu putem zice cu precizie când se ivi epoca de piatră în Epir, și cât timp dură, fiind că lipsește instrumentele cari fără îndoială sunt învelite sub coaja terestră. În cea ce privește epoca bronzului s'au aflat multe lucruri la oracolul Dodona săpat de D-l Carapanu, D-l Montelius zice că un topor de bronz stil unguresc a fost descoperit la Dodona.

Lucrurile de bronz găsite în Epir la locul unde era oracolul Dodona sunt renumite pentru patina ce le acoperă și care este un oxid de bronz. În această privință iată ce zice D-l F. de Villenoisy. (1).

«Insistând asupra frumoasei nuanțe a bronzului de la Dodonă și semnalând că Plutare nu menționează patina la Delfi de cât pe statui vechi.

«La Dodona au venit în timpuri se-

culare Pelernii originari din toate părțile Greciei; ei consacrau ofrande aduse din țările cele mai diverse: dacă patina era artificială, trebuia să varieze pe acestea ex-voto după atelieri și epoci: dar nu este astfel, acea ce le acoperă fără distincțiune de valoare sau proveniență este uniformă, este Patina de la Dodona. Pentru a înțelege toată valoarea acestor obiceiuri trebuie să și aducă cineva aminte cu câtă gelosie de neîncercare se oprea altă-dată și se oprește încă acum secretele de atelier.

Viața Epiroților din epoca de piatră era foarte sălbatică și (foarte) chiar Grecii îi numeau Barbari și iată ce ne spune Strabon (1): «astăzi Grecia are încă pe Thraci, pe Illyrieni, pe Epiroți după cât-va dar trebuie ca în vechime vecinătatea să fi fost cu totul mai apropiată, pentru ca o bună parte din țara pe care toată lumea este de acord să o numească Grecia se găsește chiar acum locuită de Barbari martori acești Traci pe care cine-va îi întâlnește în Macedonia și în oare-care cantoane ale Thesaliei, martori acești Tesproți, acești Cassopeeni, acești Amfiloci, acești Moloși, acești Athamani, toate popoare originare din Epir, cari au rămas fixe în Arcanania de sus și în Etalia de sus».

Erodot numește pe Thesproți și Moloci Grecii, în timp ce Tucidide îi consideră Barbari, mai mult zice că Chaoni și Thesproți erau fără regi, având șefii aleși printre ei și numai Moloșii aveau regi cari aparțineau familiei Eacidilor, având o viață simplă și naivă, apoi se civilizară venind în contact cu Grecii, și mai ales de când Arrivas fu crescut la Atena, cari după ce sosi în Epir, introduse alte obiceiuri și civilizația se plantă în Epir, iar succesorii lui îndepliniră opera începută ce ilustra Epirul. Cum vedem încet încet Epirul se silește a ocupa un rang printre cel-lalte provincii, dar oare să fi fost numai Pelasgii, cari au adus acest rezultat? Nu, căci după Pelasgi a venit o altă națiune superioară Pelasgilor care suprapunându-se lor a dat naș-

2) F. de Villenoisy. Revul archologique Mars. Avril 1896 Paris I. XXVIII pag. 196.

1). Strabon Geographie VII cap. parag. I.

tere națiunei Epiroto-Trace (a) și ca probă de rudenie vedem că nu da concursul lor Grecilor contra Proienilor de oare-ce Troenii se trăgeau din Thracii și Epiroții. Substratul Pelasgilor este admis și de D-I Hajdeu (*) care zice: Traci scăpau și de «Greci și de Romani» însă numai acolo. Mai departe pag. 7 «zice afară din Epir Tracii nu mai erau «nicăiri adică nicăiri nu se mai vedeau «deasupra». Astfel din toate triburile Epirotice numai Perhebiu luară parte la războiul Troiei formând o divisiune a parte sub direcțiunea Tesalianului Gunea de Cyfos cum zice Homer (*).

(va urma)

V. Diamandi

O M A G I U

Aducem călduroase mulțumiri odată cu omagiile noastre de recunoștință tuturor susținătorilor lui «*Ovidiu*» pentru literatura românismului de dincoia de Dunăre și în special:

D-lor: General Vasiliu Nasturel, Ion N. Roman, Frați M. și V. Cotta, Eftimie A. Radu, M. Coiciu, D. Nicolaescu librar, D. Bănescu Inginer Șef, Rizescu, Louis M. J. Kremer, Alexandru Ciomofoiu, D-șoara Maria Buchmann, Onor. Club Comercial, S. P. Mavroiani, G. Constantinide farmacist, Paspatis, C. Teodorof, Banciu, Manole Șerbanescu, Manicatide, Gh. Manura, Al. Raulescu, S-Locotinent Ionescu Pavel, Vasile Toma și Gh. Diaconu din Constanța, General C. Brătianu,

Colonel G. Iannescu Ep. Balamace, D-r Kiriace-chirurg, Căpitan Inginer Șt. Stratilescu, Valerian Kirița de la Sf. Mitropolie București. Popescu-Dolj, Ion Roman și Cotenescu de la Seminar Central. Popescu Teodor Șeful poliției din Târgu-Neamțu, Savu Tibacu Primar și Varabief secretarul Primăriei Gargalăc. Opran Potârca Inginer Pitești, Lt. Simion Antoniu la Roman, Marin C. Coveianu, P. H. Maeri Secretar la Murtfatlar, V. Pașcă și Antonescu, T. M. Nanu judecător Zătreni, D-na Felicia M. Ionescu la Pomârla, D-șoara Nella Ștefanescu, Elefterie Popescu, Achile Gheorghiu Profesor și Lt. I. I. Petrescu Craiova. Ef. Cernea Bărlad, Alina C. Tisescu și Lt. I. Matescu Reg. 27 Bacău, Ion Culescu Băilești, George Cosmescu, A. Trifoescu. B. Cutava. A. Anagnosti, G. Moscu (advocat), C. Antonescu și D-șoara Părvulescu la T-Măgurele. Șt. St. Tuțescu la Cătanele, C. Ionescu Vice-Consul la Bitolia, Șovăiala, Belu și Grigorescu Babadag, Gr. Maldărescu Șeful Ocolului Caramurat, Cap Popovici-Răsboeni, Paun Niculescu și Anastase Hrițcu, Pr. Aiteanu, Georgian și Șerametescu. Aurel Marinescu și Ion Fulea, Petru Paicu Șeful gărei Ișalnița și N. Draniceanu al Govorei, Serafim Anghelescu din Caracal și I. Predescu telegrafist din R-Vâlcea, Ion Constantinescu publicist, Mircea Lepădat Docuzol, George Budac-Galița, Arghiropol, Culea, Panaif Stanciof, Ion Gh. Popa C-voda, V. Leonte și Paul Pașa Galatz.

(a) Notă: Iată cum se exprimă D-I A. Levêre în cartea sa l'homme à travers les âges pag. 12. «Aparițiunea Thracilor este anterioară aceleia a Sciților. Lăsând pe țărmul stâng al Dunărei pe Daci și pe Geți, dară din triburile lor Thracii s'au întins repede în Thracia, Macedonia Thesalia Attica, insulele din Asia, Bittynia, Frigia, aducând pretutindenea cu ei demnitățile naționale, Bacchus și Demeter, via și grâul sau mai ales orzul.

1). Hajdeu, Strat și Substrat pag. 547.

2). Omer Iliada trad. Pessoneaux Paris II carte 8 pag. vers 748.

Cetim în Românul Literar :

De la venirea la cârma țarei a conservatorilor, s'a observat că editura «*Minerva*» și d. N. Iorga au încetat de a mai tipări lucrări. De unde deducem că ministerul școalelor, printr'o înțeleaptă și practică măsură, a tăiat subvențiile acordate de d. Haret sus zisei edituri și că d. Iorga scria mult și prost, numai ca să încaseze și pentru că nu plătia tiparul

*

Cu bucurie anunțăm că opera de epurațiune morală continuă. D. Mihail Vlădescu, eminentul ministru al școalelor și artelor frumoase, a destituit pe d. St. O. Ioszeif student care nu dă examene, bursier al facultăței de litere și custode al Fundației Carol, din funcția de custode al muzăului Aman, unde nepriceperea unui ministru îl urcase. Acest Ioszeif este același care, vara trecută, a primit de la ministerul școalelor 2000 de lei pentru o poemă, pe care n'a scris-o. Destituirea acestui domn, care nu făcea nimic, este încă o dovadă de solicitudinea ce poartă ministrul de instrucțiune, banului public. Credem a ști că, alături de d. M. Vlădescu, în opera de igienă morală pe care o întreprinde, se află și d. Cristu Negoescu, eminentul om de litere și profesor, un suflet ales și cu totul cinstit. Il rugăm a primi respectoasele noastre felicitări.

Recomandăm institutul modej de D-șoare *C. Papaianopol* din Constanța, tuturor părinților, cari doresc să dea copilelor lor instrucția și educația cuvenită, conform principiilor de pedagogie.

La Bereria «*REGALĂ*» a fraților Gheorghiu se servește cea mai excelentă bere de Opler și mâncări reci. Serviciu prompt și orchestră în toate serile.

Hotel «*CONTINENTAL*» cel mai elegant situat în centrul orașului îl recomandăm tuturor acelor ce vizitează Constanța

Cofetaria românească «*LA FURNICA*» a d-lui. Petre Postelnicu e asortată cu cele mai delicioase bomboane, dulceturi, șampanie, liqueruri, etc.

Vinurile cele mai renumite de Odobesti și Cotnari se găsesc numai la depositul d-lor *Frați Mihail și Vasile C. Cota*.

MARE DEPOSIT DE FAINA

EFTIMIE A. RADU
Str. Mangaliei No. 93, Constanța

Mare deposit de vinuri indigene și țuică naturală la d-l

G. RIZESCU și BUCURESTEANU

Droguerie Medicinală
ALEX. I. HELDENBUSCH
Constanța, Str. Carol (sub Hotel Regal).

Asortată cu toate articolele acestei branșe ca : parfumuri, articole de toaletă, cauciucuri, seringi etc. se vinde mai ieftin ca ori unde.

Văpsele, lacuri, ulei englezesc și ori-ce articole de ferarie numai la

D. BALANESCU

Str. Carol No. 167.

==== In cursul anului curent va apare ====

MIZERABILII NOSTRI

Mare Roman Social

DE

==== PETRU VULCAN ====

*Volumul va conține peste 350 pagini și se va imprima pe
hârtie velină. Prețul 2 lei.*

Abonamentele se pot face de pe acum.